

אל:

מנהלת הסדרת השידורים לציבור

משרד התקשורת

רח' אחד העם 9

תל-אביב

הנדון: מענה לבקשה לקבלת עמדה בעניין: "תיקון כללי התקשורת (בזק ושידורים) (בעל רישיון לשידורים), התשמ"ח, 1987", מ-05/7/12.

1. התייחסות מקדימה: השימוע בעניין תיקון כללי התקשורת, מציף כמה נושאים חשובים (מבחינה ציבורית, רגולטורית וצרכנית) על סדר היום. זה שימוע נוסף לשימוע הקודם על [חבילה צרה](#), שכבר [הגבתי](#) עליו באריכות. עמדתי (כרגיל) לא נתקבלה. אבל, אין לכך כל חשיבות מיוחדת, שכן כעת אתייחס לשימוע החדש, לאור הכוונה לממש ודי בקרוב את "החבילה הצרה" בשידורי הטלוויזיה הרב-ערוצית בישראל.

2. אין ספק, שצודק שר התקשורת **משה כחלון** בכך, שהוא מצפה לראות חבילה של 99 ש"ח ללקוחות שלא רוצים כל כך הרבה ערוצי טלוויזיה בכ- 300 ש"ח לחודש. אולם, ללקוחות הללו יש כבר חלופה, קוראים לה "עידן+". למה החלופה הזו (שעוד תגדל בהיקף הערוצים המשוודרים בה ואפילו תופרט) אינה מספקת את השר? את זה הוא לא הסביר.

3. בנוסף, השר דוחף את בעלי ומנכ"ל חברות הסלולר סלקום ופרטנר לצאת עם שירותי OTT כמה שיותר מהר. פרטנר הייתה הראשונה שהכריזה, שהיא תיכנס לתחום כמצוות השר כפי שניתחנו [כאן](#). סלקום נמצאת במצב מתקדם יותר. היא עושה את זה בשקט, ואומרת לשר שהיא מעוניינת קודם להגיע להסכם על השוק הסיטונאי. הבעיה: השר עדיין לא פרסם מה מדיניות משרד התקשורת בעניין שירותי IPTV\OTT. איך אפשר ליצור תרנגולת לפני שיש ביצה? את זה לא הצלחתי להבין. כנראה השכלתי והבנתי בעולם התקשורת דלה מדי כדי לתפוס את התחכום של השר, שמעוניין באילוץ חברות הסלולר הללו לזרוק מאות מיליוני ש"ח על שירות שלא הוגדרה לו הרגולציה, ולא ברור מה המחיר שהספק משלם על המעבר של השירות הזה לבית הלקוח.

4. אז מה יותר לנו מהסלט הרגולטורי החצי אפוי הזה שנמצא כרגע בתהליכי יישום? תהיה לנו בישראל תחרות, שחלק ממנה נכה וקטוע רגל, בדיוק כמו ששר התקשורת יצר רגולציה של תחרות בשוק הסלולר, שרגל אחת שלה נכה וקטועת רגל (אלו שחקני ה-MVNO, שגילו לפתע, למרות שכתבתי זאת עשרות פעמים במשך כל השנים האחרונות, שהם חסרי אונים מול חברות הסלולר החדשות: גולן טלקום והוט מובייל. העובדה היא, שרוב המבקשים רישיונות ל-MVNO לא מימשו את הרישיונות ונטשו את הרעיון הזה, מפני שהם הבינו את הניתוח הפשוט הבא: אין בישראל בגלל הרגולציה מודל כלכלי מצליח, שניתן להרוויח ממנו ויפה בשירותי ה-MVNO). בעולם הטלוויזיה העתידי והתחרותי, שיוצר כאן השר, הנכים הם דווקא ספקי ה-MVNO של עולם הטלוויזיה, דהיינו: החברות פרטנר וסלקום. הן אלו החברות שתרכבנה על הרשתות של בזק והוט כדי לתת שירות ללקוחות במחירים לא ברורים של רכיבה שכזו (שכן אין עדיין שוק סיטונאי). אם לא די בכך, היות ואין עדיין מועד, שבו תיפרס רשת ה-FTTH של מיזם חח", אזי גם השידורים עצמם לבתי הלקוחות על הפס הרחב הקיים יהיו נכים ומוגבלים וקטועי רגל. מה

שיביא צרות צרורות לספקי השירות הללו, שיעמדו מול לקוחות עצבניים מניתוקים וקפיאת המסך. לא די שיש לא מעט לקוחות שיש להם דעה ומבט לא בדיוק חיוביים על סלקום ופרטנר, אם הם יסבלו גם בשירותי הטלוויזיה מהם, זה יעצים את הבעיה של נאמנות הלקוחות הללו לחברות הסלולר. בקיצור: מתכונת בטוחה לכישלון מסחרי.

5. כך, תיווצר לנו תחרות חדשה שהיא כמובן טובה לצרכן, שתכלול כמה רגליים ביחד, חבילות שתתחרנה זו בזו: (1) חבילה צרה של הוט במחיר של פחות מ-100 ₪ לחודש (סביר להניח שזה יהיה סביב ה-90 ₪). (2) חבילה צרה של יס, במחיר די דומה לזה של הוט. (3) עידן + בחינם, לכל מי שרכש ממיר של עידן + בחנות האלקטרוניקה הקרובה (או באינטרנט). (4) חבילות חדשות של OTT (בשילוב עם עידן +, שכן זה בחינם), של קבוצת סלקום, במחיר של כ-90 ₪. (5) חבילות חדשות של OTT (בשילוב עם עידן +, שכן זה בחינם), של קבוצת פרטנר, במחיר דומה לזה של סלקום. בנוסף, גם הוט וגם יס (כחלק מבזק) תחלנה לספק בעצמן שירותי OTT כשירות נוסף ומתחרה בסלקום ובפרטנר.

6. אם בכל זאת תפורסם ע"י השר בעתיד הנראה לעין מדיניות הגיונית ל-OTT/IPTV, סביר להניח, שנראה עוד שחקנים נכנסים לשוק הטלוויזיה. יש לא מעט קבוצות של משקיעים שחושבים שיש כאן "בוננזה" ורוצים להיכנס לשוק בשירותי OTT. גם גוגל, מיקרוסופט ואפל רוצות להיות שחקניות OTT. בכל העולם. כתבנו כבר כמה פעמים על מיזמים שכאלו, שהיו בעולם התקשורת והטלוויזיה הישראלי. רובם ככולם כשלו די מהר. השוק בישראל קטן מדי.

7. אם הכל נראה ורוד בעיני הרגולטור, יש תחרות על ליבו של הצרכן והמחירים נופלים, אז מה בדיוק הבעיה? הבעיה שכולם יפסידו כסף. הרבה כסף. שוק הטלוויזיה הוא לא שוק הסלולר, לא השוק הקווי וגם לא שוק האינטרנט. קשה להיות אופטימי כשמדובר על כניסה לתחרות עזה בשוק שמהווה בקושי 10% משוק התקשורת הישראלי, ויש לו היסטוריה בעייתית מאד של הפסדים, במשך שנים רבות, בעיקר בגלל עלויות התוכן והצורך בהשקעות מוכתבות. הוט יצאה השנה מההפסדים ארוכי השנים. אבל, רק בגלל שירותי הטלפוניה והפס הרחב שלה. לא בגלל שירותי הטלוויזיה שבו היא ממשיכה להפסיד, בדיוק כמו מתחרתה יס (שלולא בזק היא חברת האם שלה, היא מזמן הייתה פושטת רגל). אז לשוק מפסיד שכזה, שאין כל סיכוי שהוא ישתנה בעתיד הנראה לעין, מכניסים עוד שחקנים ומשנים את כללי המשחק בשוק לגמרי? זה ברור שכולם יפסידו. הרבה ספקים ויזמים יפשוטו את הרגל. זה קרה בעבר וזה יקרה גם בעתיד. זה שוק קטן מדי מכדי לשחק בו משחקים שכאלו. צריך להיות עיוור כדי לא לראות את זה. אם כולם יפסידו, די מהר גם הצרכן יפסיד.

8. בנוסף, החבילה הצרה לא תפתור את הבעיות היותר גדולות של עולם הטלוויזיה. הבעיה המרכזית: בעלויות צולבות ושליטה מוגזמת של בעלי הון ואינטרסנטים שונים ומשונים. בעיה נוספת היא שהרפורמה של המעבר מזיכיונות לרישיונות נתקעה בבועץ (כי לאיש אין כסף לממן את המעבר הזה), ולא רואים עדיין את האור בקצה המנהרה. גם מצבו של ערוץ 10 ממשיך להיות די עגום מבחינה כלכלית. דהיינו: השוק הזה יישאר רק עם פילנטרופיים ועם השידור הציבורי, אם הוא יוכנס למערבולת של תחרות עזה ללא בקרה, שזה מה שהולך להתרחש כאן די בקרוב.

6. הנייר של השימוע הזה, בשונה מקודמיו (ובשונה מכל שלל השימועים של משרד התקשורת עצמו), מופנה לציבור הרחב. יש לברך ולתת צל"ש על יישום הגישה הזו, של מועצת הכבלים והלוויין, שקוראת לציבור להגיב לשימוע, ולא רק לבעלי ההון והעניין. זו הגישה הנכונה שרגולטור לתקשורת אמור לנהוג ויפה שכך עשתה המועצה. בהחלט גישה מעוררת כבוד והערכה. המשיכו כך!

7. **שורה תחתונה:** השימוע הנוכחי מתעלם משפע הכשלים שיש לטפל בהם (שתקצר היריעה מלמנות אותם כאן במשפט אחד) בעולם התקשורת, ומטפל בנושא חשוב ביותר, צרכני ממדרגה ראשונה, אך שלא ברור לאן הוא מוביל? כל עוד לא פורסמו כללי הרגולציה ל-OTT/PTV, אין שוק סיטונאי ואין FTTH בישראל. שוק הטלוויזיה בישראל הוא שוק קטן מדי מכדי לבצע בו ניסויים, שאין להם כל בסיס כלכלי בדוק וודאי.

ויתור סודיות: עמדתי זו יכולה להתפרסם ע"י המשרד בכל דרך שתמצא לנכון ובכל כלי פרסום.

בברכה

אבי וייס